

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Οι παρεμβάσεις της Ε.Ε. για την προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής καινοτομίας

ΕΣΔΔΑ

26^Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ – Β' Ειδική Φάση Σπουδών

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Υπεύθυνος Σπουδών – Έρευνας: Χαράλαμπος Πλατής
Εισηγήτρια: Φωτεινή Μαρίνη

Οι αρμοδιότητες της Ε.Ε. στο πεδίο της Κ.Ο./Κ.Ε.

- ❑ **Κράτη Μέλη:** Αποκλειστικά αρμόδια για την θέσπιση **δεσμευτικών κανόνων** που διέπουν την λειτουργία και ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας / Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας σε κάθε χώρα
- ❑ **Ευρωπαϊκή Ένωση:**
 - ✓ Αποκλειστικά αρμόδια για την θέσπιση δεσμευτικών κανόνων σε πεδία δικής της αρμοδιότητας σύμφωνα με τις Συνθήκες (π.χ. ελεύθερος ανταγωνισμός, δημόσιες προμήθειες αξίας άνω συγκεκριμένου ποσού κλπ.) που, **αν και είναι ευρύτερου ενδιαφέροντος, επηρεάζουν έμμεσα τις κοινωνικές επιχειρήσεις**
 - ✓ Συμπληρωματικά αρμόδια για **μη δεσμευτικές πρωτοβουλίες** (επιχειρησιακές πρωτοβουλίες) με βάση την αρχή επικουρικότητας για την ενίσχυση των κοινωνικών διαστάσεων της Ενιαίας Αγοράς – βλ. **Στρατηγική ΕΕ 2020** για μία «Έξυπνη, Βιώσιμη και Χωρίς Αποκλεισμούς Ανάπτυξη»

Η δεκαετία του 1990: Ειδικό ενδιαφέρον για την δυναμική της Κ.Ο. ως προς την τοπική απασχόληση

- ❑ Οι υπηρεσίες εγγύτητας (services de proximite) περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών προς τους πολίτες και έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό είτε την αντικειμενική εγγύτητα (**παρέχονται στον τόπο διαμονής** του εξυπηρετούμενου) ή την υποκειμενική εγγύτητα (**προϋποθέτουν ειδική σχέση εμπιστοσύνης** με τον εξυπηρετούμενο)
- ❑ Οι υπηρεσίες εγγύτητας **αναπτύσσονται καλύτερα σε τοπικό επίπεδο** και αφορούν 4 τομείς (**κάλυψη αναγκών καθημερινότητας, βελτίωση ποιότητας ζωής, πολιτισμός / αναψυχή, περιβαλλοντική προστασία**)
- ❑ Οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας (ενώσεις, αλλοβοθητικοί οργανισμοί, ιδρύματα, συνεταιρισμοί) **εμπλέκονται ενεργά** στην παροχή αυτών των υπηρεσιών συνδυάζοντας κάλυψη αναγκών τοπικής κοινότητας και δημιουργία τοπικών θέσεων εργασίας

[European Commission, **A European Strategy of support for Local Development and Employment Initiatives**, COM (1995) 273]

Η δεκαετία του 2000: Ειδικό ενδιαφέρον για την δυναμική της Κ.Ο. ως προς την παροχή ΚΥΓΣ - Α

Social Services of General Interest - SSGI: υπηρεσίες που στοχεύουν στην **βελτίωση της ποιότητας ζωής** των ανθρώπων και στην **διασφάλιση της κοινωνικής προστασίας** / βασίζονται στις αρχές της αλληλεγγύης και της ισότιμης πρόσβασης

Κατηγορίες:

- **κοινωνική ασφάλιση** (social security services)
- **εργασιακή ένταξη και επαγγελματική κατάρτιση** (employment / training services)
- **κοινωνική κατοικία** (social housing services)
- **παιδική φροντίδα** (child care services)
- **μακροχρόνια φροντίδα** (long term care services)
- **κοινωνική αρωγή και ένταξη** (social assistance services)

Το πρόβλημα: Οι αρχές των κρατών – μελών, για να ανταποκριθούν στις **νέες οξύτατες κοινωνικές προκλήσεις** (π.χ. γήρανση του πληθυσμού) εν μέσω δημοσιονομικών περιορισμών, δοκιμάζουν πλέον **νέους τρόπους οργάνωσης, χρηματοδότησης και παροχής των κοινωνικών υπηρεσιών** (αυξημένη αποκέντρωση αρμοδιοτήτων, ανάθεση υπηρεσιών σε εξωτερικούς παρόχους)

Η δεκαετία του 2000: Ειδικό ενδιαφέρον για την δυναμική της Κ.Ο. ως προς την παροχή ΚΥΓΣ - Β

Το διακύβευμα για τις δημόσιες αρχές: Πώς θα διασφαλιστεί η **ποιότητα, η βιωσιμότητα και η συνέχεια των κοινωνικών υπηρεσιών** σε ένα νέο περιβάλλον όπου εφαρμόζονται οι κοινοτικοί κανόνες της εσωτερικής αγοράς

Το διακύβευμα για τους φορείς κοινωνικής οικονομίας (περιλαμβανομένων των κοινωνικών επιχειρήσεων): Οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας (ενώσεις, αλληλοβοηθητικοί οργανισμοί, ιδρύματα, συνεταιρισμοί) είναι **βασικοί πάροχοι** αυτών των υπηρεσιών και σε ορισμένες περιπτώσεις **αποκλειστικοί πάροχοι** άρα είναι σημαντικό οι κανόνες να μην αποκλείουν την συνεργασία τους με τις δημόσιες αρχές

[Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 20.11.2007, «**Υπηρεσίες Γενικού Συμφέροντος περιλαμβανομένων των Κοινωνικών Υπηρεσιών Γενικού Συμφέροντος: Μία νέα ευρωπαϊκή δέσμευση**», COM (2007) 725]

Α' φάση παρεμβάσεων Ε.Ε. για την Κοινωνική Οικονομία: 1989 - 2009

1989: Σύσταση της πρώτης ειδικής οργανικής μονάδας για την κοινωνική οικονομία (**Social Economy Unit**) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

1992: Δήλωση 23 στην **Συνθήκη του Μάαστριχτ** περί ανάγκης συνεργασίας της Ε.Ε. με τις φιλανθρωπικές οργανώσεις και τα ιδρύματα (λόγω του κομβικού τους ρόλου στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών) στο πλαίσιο επίτευξης στόχων για την προώθηση της απασχόλησης και την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας

1993: **Σχέδια Κανονισμών** για Ευρωπαϊκό Συνεταιρισμό (European Cooperative Society), Ευρωπαϊκό Σωματείο (European Association), Ευρωπαϊκή Αλληλοβοηθητική Ένωση (European Mutual)

1996: Ίδρυση **Πλατφόρμας Ευρωπαϊκών ΜΚΟ** (Platform of European Social NGOs) - <https://www.socialplatform.org>

1999 - 2001: **Κατευθυντήριες Γραμμές για την Απασχόληση** περί ανάγκης αξιοποίησης των δυνατοτήτων της Κοινωνικής Οικονομίας στη δημιουργία θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο

2003: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1435/2003 του Συμβουλίου της 22ης Ιουλίου 2003 περί του **καταστατικού της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρείας**

2009: **Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου** της 19ης Φεβρουαρίου 2009 – για τον κομβικό ρόλο της κοινωνικής οικονομίας στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της Λισαβόνας

Ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία 1990-2006

- ❑ Δράσεις που εντάχθηκαν στα Κ.Π.Σ. της περιόδου 1994 – 1999
- ❑ Δράσεις που εντάχθηκαν στα ΕΣΠΑ της περιόδου 2000- 2006
- ❑ Κοινοτικές Πρωτοβουλίες EQUAL και URBACT

ΕΛΛΑΔΑ:

- ❖ Ιδιαίτερη έμφαση στη νομική μορφή των κλασσικών συνεταιρισμών και στα αγροτο-τουριστικά
- ❖ *Μοναδικό δείγμα αλλά και success story στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα για την ένταξη:* Η δημιουργία των Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ) στο πλαίσιο της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης

Η δεκαετία του 2010: Ειδικό ενδιαφέρον για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και Κοινωνική Καινοτομία - Α

Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από 25.10.2011: Πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα – Οικοδόμηση ενός οικοσυστήματος για την προώθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων στο επίκεντρο της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής καινοτομίας

«Η εν λόγω Ανακοίνωση αποτελεί μέρος της προώθησης και της αξιοποίησης της Κοινωνικής Καινοτομίας που ξεκίνησε το 2009 από τον Πρόεδρο Barroso» (Empowering people – Driving Change: Social Innovation in the E.U., BEPA 2010)

«Η Ενιαία Αγορά χρειάζεται νέα, χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, προσανατολισμένη στη δημιουργία απασχόλησης για όλους ...»

«Η διαβούλευση... κατέδειξε έντονο ενδιαφέρον για την ικανότητα των κοινωνικών επιχειρήσεων ... στην παροχή καινοτόμων απαντήσεων στις σημερινές οικονομικές, κοινωνικές και σε ορισμένες περιβαλλοντικές προκλήσεις με την ανάπτυξη βιώσιμων θέσεων απασχόλησης με πολύ μικρή πιθανότητα μετεγκατάστασης, την κοινωνική ενσωμάτωση, τη βελτίωση των τοπικών κοινωνικών υπηρεσιών, την εδαφική συνοχή κλπ.»

Η δεκαετία του 2010: Ειδικό ενδιαφέρον για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και Κοινωνική Καινοτομία - Β

«Μελέτη του 2009 εκτιμά ότι το ποσοστό του ενεργού πληθυσμού που εμπλέκεται στην κοινωνική επιχειρηματικότητα ανέρχεται σε 4,1% στο Βέλγιο, 7,5% στη Φινλανδία, 3,1% στη Γαλλία, 3,3% στην Ιταλία, 5,7% στο Η.Β.... Περίπου **1 στις 4 επιχειρήσεις** που έχουν συσταθεί στην Ευρώπη θα είναι συνεπώς μία κοινωνική επιχείρηση. Η σχέση αυτή στο Βέλγιο, τη Φινλανδία και τη Γαλλία είναι 1 στις 3....»

«Οι επιχειρήσεις αυτές συχνά είναι παραγωγικότερες και ανταγωνιστικότερες από ό,τι πιστεύουμε. Αυτό οφείλεται στο πολύ **υψηλό επίπεδο προσωπικής δέσμευσης των εργαζομένων** τους και στις καλύτερες συνθήκες εργασίας που προσφέρουν.... Οι κοινωνικές επιχειρήσεις συμμετέχουν, μέσω της κοινωνικής καινοτομίας, στην **έξυπνη ανάπτυξη** ανταποκρινόμενες σε ανάγκες που δεν έχουν ικανοποιηθεί ακόμα...»

Κοινωνική Καινοτομία (Social Innovation): μία εναλλακτική προσέγγιση των κοινωνικών προκλήσεων

«Κοινωνική καινοτομία είναι μία **νέα λύση** (προϊόν, υπηρεσία, τεχνική, διαδικασία κλπ.) που επιτυγχάνει ταυτόχρονα:

(α) την **αποτελεσματικότερη κάλυψη** μίας κοινωνικής ανάγκης (σε σχέση με προηγούμενες λύσεις)

(β) την ανάπτυξη **νέων ή βελτιωμένων ικανοτήτων και σχέσεων**

(γ) την **βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων** υποδομών και πόρων.

Οι κοινωνικές καινοτομίες παράγουν **καλά αποτελέσματα** για την κοινωνία αλλά παράλληλα ενισχύουν την **ικανότητά της να δρα...**»

(FP 7 Research Project “TEPSIE” - 2012)

Η Κοινωνική Καινοτομία: η πρακτική εφαρμογή

ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΤΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟ ΠΟΙΟΥΣ:

- ❑ Παραγωγή / Εμπόριο / Υπηρεσίες - Κοινωνικές Επιχειρήσεις (**νέα προϊόντα / υπηρεσίες** που καλύπτουν κοινωνικές ανάγκες **Η/ΚΑΙ** **νέο παραγωγικό μοντέλο** που στοχεύει στο κοινωνικό όφελος)
- ❑ Ακαδημαϊκή έρευνα - επιστημονική κοινότητα (εξειδικευμένα προγράμματα σπουδών / στοχευμένη έρευνα)
- ❑ Τεχνολογία - εξειδικευμένοι φορείς κερδοσκοπικοί ή μη (σχεδιασμός τεχνολογιών που συμβάλλουν στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων / εξυπηρετούν ευάλωτες ομάδες)
- ❑ Αστικός σχεδιασμός - αρχιτέκτονες (νέα μοντέλα αστικού σχεδιασμού)
- ❑ Καλές τέχνες - καλλιτέχνες, σχεδιαστές (ανάδειξη κοινωνικών προκλήσεων / προώθηση της κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων μέσω της τέχνης)
- ❑ Δημόσια Διοίκηση - υιοθέτηση νέων τεχνικών σχεδιασμού / εφαρμογής πολιτικών ή/και ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών για ευπαθείς ομάδες

Η σχέση Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας και Κοινωνικής Καινοτομίας

Η διεθνής εμπειρία αποδεικνύει ότι οι «φορείς Κοινωνικής Οικονομίας» (εθελοντικές οργανώσεις, κοινωνικές επιχειρήσεις και συνεταιρισμοί) έχουν εγγενή έφεση προς την κοινωνική καινοτομία.

[Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από 25.10.2011 με τίτλο «Πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα – Οικοδόμηση ενός οικοσυστήματος για την προώθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων στο επίκεντρο της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής καινοτομίας», COM (2011) 682 τελικό]

Ωστόσο προσοχή:

- Μόνο το γεγονός ότι ένας φορέας ανήκει στο πεδίο της Κ.Ο. δεν τον καθιστά αυτομάτως κοινωνικά καινοτόμο (η κοινωνική καινοτομία προκύπτει από το αποτέλεσμα όχι από τους τύπους)
- Το γεγονός ότι ένας φορέας δεν ανήκει στο πεδίο της Κ.Ο. δεν αποκλείει την ικανότητά του για κοινωνική καινοτομία

Ενισχύοντας την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, ενισχύεις την Κοινωνική Καινοτομία

«Κοινωνική καινοτομία είναι ...»:

«Η αξιοποίηση της ευρηματικότητας που έχουν οι ιδιωτικές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, οι ενώσεις και οι κοινωνικοί επιχειρηματίες για να βρίσκουν νέους τρόπους κάλυψης εκείνων των κοινωνικών αναγκών που δεν ικανοποιούνται από την αγορά ή από τον δημόσιο τομέα» (καινοτομία ως προς τον στόχο - οφέλη προς την κοινωνία)

Η΄

«Η χρησιμοποίηση αυτής της ευρηματικότητας για την επίτευξη της αλλαγής συμπεριφοράς που απαιτείται για την αντιμετώπιση των κυριότερων κοινωνικών προκλήσεων» (καινοτομία ως προς τα μέσα - νέα μοντέλα κοινωνικών σχέσεων / συνεργασιών)

[Ανακοίνωση της Επιτροπής 6.10.2011 «Εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 - Ένωση Καινοτομίας»]

Παράδειγμα 1: Καινοτομική κοινωνική επιχειρηματικότητα στην παιδική φροντίδα

LONDON EARLY YEARS FOUNDATION (www.leyf.org.uk)

Έχει τη μορφή **κοινωφελούς ιδρύματος (charity)** που συστάθηκε το 1903 στο Λονδίνο ως «φιланθρωπική μη κερδοσκοπική εταιρεία υγείας» (Health Society) από 3 μέλη, μετατράπηκε σε ίδρυμα, στράφηκε το 1945 στην προσχολική αγωγή και από το 2006 άρχισε να εξασκεί κοινωνική επιχειρηματικότητα.

Σκοποί: Πρόσβαση των παιδιών που ζουν σε μειονεκτικές συνθήκες σε ποιοτική προσχολική αγωγή ΚΑΙ προώθηση της έρευνας και της επαγγελματικής κατάρτισης στον τομέα της προσχολικής αγωγής.

Μέσο: Λειτουργία (α) **καινοτομικών παιδικών σταθμών** και νηπιαγωγείων και (β) **Κέντρου Έρευνας, Μάθησης & Ανάπτυξης** για την αγωγή και φροντίδα παιδιών προσχολικής

Υπηρεσίες:

- Λειτουργία 37 μονάδων μικτής οικονομικής συμμετοχής (mixed nurseries)
- Κατ' ανάθεση διαχείριση δημοτικών παιδικών σταθμών μέσω δημόσιας σύμβασης με τις τοπικές αρχές (contract nurseries)
- Παροχή υπηρεσιών έρευνας και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης σε επαγγελματίες του τομέα

Μεγέθη: 37 μονάδες σε 5 διαφορετικά δημοτικά διαμερίσματα του Λονδίνου (48% των θέσεων δωρεάν για παιδιά από οικογένειες χαμηλού εισοδήματος)

Παράδειγμα 2: Καινοτομική κοινωνική επιχειρηματικότητα στην φροντίδα ηλικιωμένων

SUNDERLAND HOME CARE ASSOCIATES (<https://sunderland2020.com>)

Έχει τη μορφή **συνεταιρισμού εργαζομένων (employee owned social enterprise)** και ιδρύθηκε το 1994 στη Μ. Βρετανία από επαγγελματίες φροντιστές ηλικιωμένων.

Σκοπός: Προαγωγή της αυτονομίας των ηλικιωμένων και πρόληψη της ανάγκης για ιδρυματική περίθαλψη

Μέσο: Ανάπτυξη της πρόσβασης σε ποιοτική και οικονομικά προσιτή κατ' οίκον φροντίδα

Υπηρεσίες: **κατ' οίκον φροντίδα** (συνήθως κατ' ανάθεση από Δήμους αλλά και στο πλαίσιο απευθείας συμβάσεων με τους εξυπηρετούμενους)

Μεγέθη κατά την πρώτη 20ετία λειτουργίας:

- 3.500 ώρες φροντίδας την εβδομάδα
- ετήσιος τζίρος που υπερβαίνει το 1 εκατομμύριο λίρες
- 160 μέλη που είναι υπεύθυνα για την λειτουργία του και την παροχή των υπηρεσιών του (αμείβονται με μισθό)
- το μεγαλύτερο μέρος των κερδών επανεπενδύεται στην επίτευξη του κοινωνικού του σκοπού, ενώ στα μέλη διανέμεται ένα πολύ μικρό ποσοστό (μόλις 3,5% του ετήσιου τζίρου)

Παράδειγμα 3: Καινοτομική κοινωνική επιχειρηματικότητα στην εργασιακή ένταξη ατόμων με σοβαρό πρόβλημα αποκλεισμού

BIG ISSUE (www.bigissue.com)

Ιδρύθηκε το 1991 στη Μ. Βρετανία από επιτυχημένο ιδιώτη επιχειρηματία με τη μορφή **σωματείου (charity association)**.

Σκοπός: υποστήριξη της εργασιακής επανένταξης των αστέγων του Λονδίνου.

Μέσο: έκδοση περιοδικού που διανέμεται αποκλειστικά από **αστέγους** που εξασφαλίζουν έτσι ένα εργασιακό εισόδημα και βελτιώνουν τις συνθήκες διαβίωσής τους.

Μεγέθη κατά την πρώτη 20ετία λειτουργίας: Το 2011, η BIG ISSUE δήλωσε ότι κατέβαλε το συνολικό ποσό των **5 εκατομμυρίων λιρών** ως αμοιβή στους άστεγους πωλητές της.

Σήμερα, η BIG ISSUE διαθέτει δίκτυο **2.000 διανομέων** σε όλη τη χώρα που είναι άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα στέγασης (έλλειψη στέγης ή ανεπαρκής στέγαση) σε όλη τη χώρα.

Πλέον δεν περιορίζεται στην εργασιακή ένταξη αλλά παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, υποστήριξης κλπ.

Παράδειγμα 4: Καινοτομική κοινωνική επιχειρηματικότητα στην υποστηριζόμενη κοινωνική κατοικία

GROUPE SOS (www.groupe-sos.org)

Εκίνησε το 1995 ως **συνεταιρισμός (cooperative) σωματείων** που ίδρυσαν 3 Γαλλικά σωματεία με διαφορετικές τεχνογνωσίες (SOS Drogue International, SOS Habitat et Soins, SOS Insertion et Alternatives) και σήμερα είναι Όμιλος Επιχειρήσεων.

Σκοπός: αναβάθμιση των υπηρεσιών υποστηριζόμενης διαβίωσης για άτομα με προβλήματα αυτονομίας

Μέσο: ανάπτυξη ενός **καινοτόμου μοντέλο στεγών υποστηριζόμενης διαβίωσης** (κοινωνική κατοικία με ενσωματωμένες υπηρεσίες υποστήριξης)

Μεγέθη κατά την πρώτη 20ετία λειτουργίας:

- Ανάπτυξη ευρύτατου φάσματος υπηρεσιών (στέγαση, υγιεινή, κοινωνική και ιατρική φροντίδα, εκπαίδευση και κατάρτιση, εργασιακή ένταξη)
- 10.000 εργαζόμενοι, 283 δομές σε όλη τη χώρα, σημαντικό πελατολόγιο (450 μεγάλοι πελάτες από τους οποίους ποσοστό 80% είναι δημόσιοι φορείς) και ετήσιος τζίρος εκατοντάδων εκ. Ευρώ (εκ των οποίων μόνο το 1% προέρχεται από κρατική επιχορήγηση – τα υπόλοιπα προέρχονται από την πώληση των υπηρεσιών τους σε δημόσιους φορείς και ιδιώτες)
- διαθέτει ειδική θυγατρική (CDI Participations) που επενδύει σε άλλες κοινωνικές επιχειρήσεις

Παράδειγμα 5: Καινοτομική κοινωνική επιχειρηματικότητα στην πρόληψη της παραβατικότητας παιδιών και εφήβων

ARCI LE NUVOLE - ALN

Μη κερδοσκοπική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1994 στη Σικελία (Gela).

Σκοπός: ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής ενάντια στο οργανωμένο έγκλημα με έμφαση στην πρόληψη του αποκλεισμού και της παραβατικότητας παιδιών και εφήβων.

Μέσο: πρόσβαση των παιδιών και των εφήβων σε οικονομικά προσιτή ψυχοκοινωνική και εκπαιδευτική στήριξη

Υπηρεσίες:

- κατ' οίκον διδασκαλία σε ευάλωτα παιδιά και εφήβους
- κοινωνική υποστήριξη για εφήβους σε συνθήκες κρίσης
- εργασιακή ένταξη νέων ανέργων

Ειδικά για νεαρά ΑμεΑ: Τουρισμός «ειδικής προσβασιμότητας» – το συγκεκριμένο σχέδιο προτάθηκε το 2011 για το βραβείο URBAN Network Of Social Enterprises AWARD του Προγράμματος URBACT (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης).

Παράδειγμα 6: Καινοτομική κοινωνική επιχειρηματικότητα στην κοινωνική ένταξη ΑμεΑ

InterpreterNow (www.interpreternow.co.uk)

Κοινωνική επιχείρηση που ιδρύθηκε από την SignHealth (εθνική οργάνωση κωφών της Μ. Βρετανίας).

Σκοπός: καταπολέμηση αποκλεισμού των κωφών λόγω των επικοινωνιακών εμποδίων

Μέσο: διευκόλυνση των καθημερινών συναλλαγών με την αξιοποίηση της τεχνολογίας

Υπηρεσίες: **online σύγχρονη διερμηνεία στη νοηματική** μέσω υπολογιστή, tablet ή κινητού τηλεφώνου

Οι πελάτες: Δημόσιες υπηρεσίες (αστυνομία, Εθνικό Σύστημα Υγείας κλπ.), ιδιωτικές επιχειρήσεις (τράπεζες, εμπορικά καταστήματα κλπ.), κωφά άτομα

Επανεπένδυση κερδών: τα κέρδη από την πώληση των υπηρεσιών της επιχείρησης επιστρέφουν στην SignHealth και χρησιμοποιούνται για την χρηματοδότηση της δράσης της υπέρ του κινήματος για την προστασία των δικαιωμάτων των κωφών

Η Κοινωνική Καινοτομία: τι σημαίνει για τη δημόσια διοίκηση

Μέσω της κοινωνικής καινοτομίας, η διοίκηση (ιδίως σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) αξιοποιεί την **ικανότητα της ίδιας της τοπικής κοινωνίας να δρα** προκειμένου να αναπτύξει **νέες αποτελεσματικότερες λύσεις** για:

- ❑ τις κοινωνικές ανάγκες που **αδυνατούν να καλύψουν**
- ❑ τις κοινωνικές ανάγκες που **καλύπτουν αλλά όχι με ιδιαίτερη αποτελεσματικότητα**
- ❑ την **έντονη ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης κοινωνικών υπηρεσιών** σε περιόδους ισχυρών κοινωνικών και οικονομικών κρίσεων (π.χ. οικονομική κρίση / προσφυγική κρίση / πανδημία κορονοϊού)

Β' φάση παρεμβάσεων Ε.Ε. για την Κοινωνική Οικονομία: 2010 - 2020

2010: Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Ένωση Καινοτομίας»

2011: Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (**Social Business Initiative - SBI**) – Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα – Οικοδόμηση ενός οικοσυστήματος για την προώθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων στο επίκεντρο της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής καινοτομίας»

2012: Σύσταση Ομάδας Εμπειρογνομόνων για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (**Expert Group on Social Entrepreneurship - GECES**) για έξι χρόνια (2012 – 2017)

2013: Δέσμη μέτρων για τις Κοινωνικές Επενδύσεις (**Social Investment Package**)

2014: Ενίσχυση των διατάξεων σχετικά με την ενσωμάτωση κοινωνικών ρητρών στις δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο της νέας **Οδηγίας για τις Δημόσιες Προμήθειες 2014/24/ΕΕ**

2015: Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 30ής Ιουλίου 2015 σχετικά με την κοινωνική επιχειρηματικότητα και την κοινωνική καινοτομία στην καταπολέμηση της ανεργίας

2015: Συμπεράσματα του Συμβουλίου από 7.12.2015 «**Η προαγωγή της κοινωνικής οικονομίας ως βασικού μοχλού οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στην Ευρώπη**» με συστάσεις για τα Κράτη Μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς την κατεύθυνση της κοινωνικής καινοτομίας

Σχέδιο Δράσης και Χρηματοδοτικά Εργαλεία 2007-2016

- ❑ Σχέδιο Δράσης της Ε.Ε για την Υποστήριξη της Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (2013 - 2016) – 11 δράσεις με πιο σημαντικές:
 - ✓ Πρόταση Κανονισμού για τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Κ.Ε.
 - ✓ Εισαγωγή σχετικής επενδυτικής προτεραιότητας στους Κανονισμούς ΕΔΤ
 - ✓ Ανάπτυξη μήτρας χαρτογράφησης (mapping matrix) των κοινωνικών επιχειρήσεων στην Ευρώπη
 - ✓ Προώθηση δράσεων αμοιβαίας μάθησης για τις εθνικές διοικήσεις

- ❑ Χρηματοδοτικά Εργαλεία (2007-2013)
 - ✓ Δράσεις που εντάχθηκαν στα **ΕΣΠΑ** της περιόδου 2007- 2013
 - ✓ Δράσεις που εντάχθηκαν στην **Κοινοτική Πρωτοβουλία SMALL BUSINESS ACT**
 - ✓ Δράσεις που εντάχθηκαν στο 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο (FP 7) για την Έρευνα & την Τεχνολογική Ανάπτυξη
 - ✓ Δράσεις που εντάχθηκαν στο πιλοτικό Πρόγραμμα «**ERASMUS για νέους επιχειρηματίες**»

Χρηματοδοτικά Εργαλεία 2014-2020

❑ Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Αναπτυξιακός Στόχος «Καταπολέμηση Φτώχειας & Κοινωνικού Αποκλεισμού» / Επενδυτική Προτεραιότητα «Κοινωνική Ένταξη».

- ✓ **Άρθρο 5 Ευρωπαϊκού Κανονισμού του 2013 για το ΕΤΠΑ:** οι πόροι του ΕΤΠΑ θα υποστηρίξουν τις πολιτικές κοινωνικής ένταξης των κρατών μελών μέσω (μεταξύ άλλων) ΚΑΙ της παροχής στήριξης στις κοινωνικές επιχειρήσεις

❑ Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

- ✓ **Άρθρο 3 Ευρωπαϊκού Κανονισμού του 2013 για το ΕΚΤ:** οι πόροι του ΕΚΤ θα υποστηρίξουν τις πολιτικές κοινωνικής ένταξης των κρατών μελών μέσω (μεταξύ άλλων) ΚΑΙ της προαγωγής της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις

❑ Ευρωπαϊκά Ταμεία Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (ΕΤΚΕ - EUSEF)

Τι είναι: οργανισμοί διαχείρισης συλλογικών επενδύσεων

Σκοπός: αποτελεσματικότερη συγκέντρωση κεφαλαίων από επενδυτικά ταμεία που επιθυμούν να διαθέσουν πόρους στις κοινωνικές επιχειρήσεις

Πώς ρυθμίζεται η λειτουργία τους: Κανονισμός 346/2013 περί ΕΤΚΕ

- ❑ **Ανταγωνιστικά προγράμματα EaSI (δράσεις αμοιβαίας μάθησης / διάχυσης / δικτύωσης) και HORIZON 2020 (Άξονας «Κοινωνικές Προκλήσεις»)**